

Sygn. akt V U 744/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Nowakowska

Protokolant Alina Kędzia

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2016 r. w Kaliszu

odwołania T. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 7 kwietnia 2016 r. Nr (...)

w sprawie T. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie ubezpieczenia

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 7 kwietnia 2016 r. znak (...)w ten sposób, że ustala, iż T. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu u płatnika składek (...)D. K. od 01 grudnia 2015r. do 31 sierpnia 2016r.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 07.04.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. stwierdził, że T. M. nie podlega od 01.12.2015r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zgłoszony przez płatnika składek (...)D. K., albowiem zgłoszenie jego do ubezpieczenia pracowniczego wpłynęło do zakładu ubezpieczeń w dniu 31.12.2015r. już podczas niezdolności do pracy (przyjęty do szpitala w trybie nagłym w dniu 30.12.2015r.). Ponadto przed zawarciem umowy o pracę nie uzyskał aktualnego zaświadczenia o zdolności do pracy.

W tym czasie T. M. prowadził również własną działalność gospodarczą, ale nie opłacał składek i nie nabyłby prawa do zasiłków chorobowych. Uznano zatem, że umowa o pracę była pozorna i służyła nabyciu uprawnień chorobowych. Pracodawca nie wykazał realnej potrzeby zatrudnienia pracownika tylko na 29 dni i na jego miejsce nie zatrudnił nikogo.

Odwołanie od tej decyzji wniósł do Sądu T. M. domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i objęcia go ubezpieczeniem społecznym pracowników w okresie objętym zaskarżoną decyzją, zgodnie z umową o pracę, podnosząc, że pracę świadczył w grudniu 2015r. na terenie Niemiec, co mogą poświadczyć inni pracownicy wskazani na świadków. Pracował tam już wcześniej na podstawie umowy o dzieło, a zgłoszenie do ubezpieczeń w ZUS nastąpiło z opóźnieniem nie z jego winy.

D. K. wniósł o uwzględnienie odwołania.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Poza sporem w niniejszej sprawie jest, że zgłoszenie T. M. do ubezpieczeń społecznych jako pracownika płatnika składek (...) D. K. nastąpiło w dniu 31.12.2015r., to jest w czasie gdy odwołujący się był już niezdolny do pracy.

W dniu 30.12.2015r. trafił do szpitala w K. w trybie nagłym i został poddany operacji na oddziale neurochirurgicznym. (k 20 akt ZUS)

Organowi rentowemu została przedstawiona umowa o pracę zawarta między odwołującym się i płatnikiem składek datowana na 1.12.2015r. Jest to umowa na czas określony do 1.12.2018r. Dotyczy stanowiska pracy monter konstrukcji metalowych na terenie całego kraju oraz UE, z wynagrodzeniem 1750zł. (k 32 akt ZUS)

D. K. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) – wg PKD pozostałe roboty budowlane gdzie indziej sklasyfikowane. Osiąga dochody: w 2013r. rzędu 286 tys. zł, w 2014r.: około 90 tys. zł. W 2015r. jako podstawę opodatkowania w deklaracji VAT-7 za październik zadeklarował ponad 158 tys. zł, za listopad ponad 70 tys. zł, za grudzień ponad 214 tys. zł.

(informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego z 23.02.2016r. k 22 art. ZUS)

Za rok 2015 D. K. wykazał przychód w kwocie 1 366 851,56zł, dochód: 405 822,71zł (dowód – PIT k 37)

Do października 2016 r. D. K. osiągnął z działalności przychód 688 502,94zł, a czego dochód wynosi 67 992,11zł. (zestawienie k 38)

D. K. zajmuje się montowaniem regałów wysokiego składowania realizując zlecenia od indywidualnych kontrahentów. W 2015r. zatrudniał około 7-8 osób, przy czym osoby z umiejętnościami montażu angażował na podstawie umów o pracę, a niedoświadczonych, na początku, na podstawie umów o dzieło, aby sprawdzić ich umiejętności.

Przyznał, że odwołującego się zaangażował już w lipcu 2015r., na podstawie umowy o dzieło. Praca dotyczyła zmontowania regału w firmie (...). Wykonanie tej pracy poprzedzone było szkoleniem BHP w dniu 27.07.2015r. Umowy o dzieło zawarli w dniu 25.07.2015r. na czas do 23.08.2015r., a następnie w dniu 24.08.2015r. na okres do 30.09.2015r. oraz w dniu 01.11.2015r. na okres do 30.11.2015r.

Ponieważ był zadowolony z odwołującego się i uznał go za osobę sumienną, dokładną, zdecydował o zawarciu z umowy o pracę od 01.12.2015r. na okres 3 lat. Nie żądał nowych badań lekarskich, gdyż odwołujący się dysponował zaświadczeniem o zdolności do pracy z dnia 14.05.2015r., które ważne było na okres 2 lat. Wprawdzie dotyczyło ono podjęcia zatrudnienia w innej firmie, ale uznał je za wystarczające i nie żądał ponowienia badań.

Umowy o dzieło dotyczyły wynagrodzenia w kwocie 5000zł brutto, a umowa z dnia 24.08.2015r. kwoty 6000zł, natomiast umowa o pracę przewidywała wynagrodzenie minimalne, co obie strony akceptowały.

Praca w obu przypadkach tj. na podstawie umów o dzieło i stosunku pracy była wykonywana w ten sam sposób, polegała na montażu stelaży, odbywała się w zespole pracowników pod kierunkiem D. K., świadczona była Niemczech, gdzie realizowane było wówczas zlecenie otrzymane przez płatnika składek. Za ostateczny efekt pracy odpowiadał D. K. przed swoim niemieckim kontrahentem, dlatego nadzorował pracę ludzi jakimi się posługiwał, rozdzielał im zadania, dawał wskazówki, zwracał uwagę na popełniane błędy i pilnował ich naprawiania.

(dowód- zeznania D. K. k 28, świadków D. F. k 29, R. M. k 30 i odwołującego się k 29)

Wynagrodzenie za pracę w grudniu 2015r. D. K. wypłacił swym pracownikom jeszcze przed świętami Bożego Narodzenia, przy czym termin zjechania z Niemiec do Polski (20.12.2015r.) podyktowany został przez niemieckiego kontrahenta.

Pracownicy prowadzili własne karty pracy odnotowując ilość godzin przepracowanych w danym dniu, co później rozliczane było z uwzględnieniem czasu wolnego w Polsce, gdy pracodawca nie mógł zapewnić robót, a wynagrodzenie za pracę naliczane było za cały miesiąc.

(dowód- wyjaśnienie D. K.- 59 minuta nagrania z rozprawy 17.11.2016r.)

Po okresie zwolnień lekarskich odwołujący się nie uzyskał zdolności do pracy na wysokości, z uwagi na następstwa przebytej operacji głowy po upadku w grudniu 2015r. (orzeczenie lekarskie z 25.08.2016r. k 36)

T. M.nie podjął już pracy u D. K..

Strony rozwiązały umowę o pracę za porozumieniem z dniem 31.08.2016r.

(dowód- pismo o rozwiązaniu umowy i świadectwo pracy k 34, 35) .

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 6 ust.1, art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r poz. 34 ze zm.) pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalno- rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu.

Stosownie do treści art.8 ust.1 cytowanej ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy.

Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz zakładu pracy, a zakład do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem / art.22 ust.1 kp/.

Zawarcie umowy o pracę nie wywołuje jednak żadnych skutków prawnych tj. stosunek pracy nie nawiązuje się, jeśli jest to umowa zawarta dla pozorów.

Zgodnie z treścią art.83 § 1 kc nieważne jest bowiem oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jego zgodą dla pozorów.

Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w żadnym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem, czyli albo nie chce wywołać żadnych skutków prawnych, albo chce wywołać inne, niż wynikałyby ze złożonego przez nią oświadczenia woli. O pozorności umowy o pracę można mówić, gdy nie doszło w ogóle do świadczenia pracy w sposób odpowiadający treści zawartej umowy, a jedynie stworzono pozory w postaci zgłoszenia do ubezpieczenia, opodatkowania, opłacenia składek ubezpieczeniowych i np. sporządzenia list płac i obecności.

W niniejszej sprawie, z uwagi na wystąpienie niezdolności do pracy przed datą zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych pojawiły się również wątpliwości co do rzeczywistej intencji stron umowy o pracę.

Wprawdzie nie można negować prawa pracodawcy do swobodnego podejmowania decyzji co do celowości zatrudniania pracowników, ale też nie można pomijać sytuacji, gdy decyzje te wywołują skutek finansowy dla podmiotu nie będącego stroną umowy o pracę i nie mającej wpływu na jej zawarcie.

Takim podmiotem jest np. ZUS, który jest płatnikiem świadczeń z ubezpieczenia społecznego pracowników, nawiązującego się z mocy prawa z chwilą zawarcia umowy o pracę. Z tego też względu za uzasadnione należy przyjąć, iż takie wątpliwe umowy o pracę mogą być przez ZUS zakwestionowane i podlegają kontroli Sądu.

W niniejszej sprawie stanowisko organu rentowego sprowadzało się podważania umowy o pracę z uwagi na zgłoszenie pracownika do ubezpieczeń już po powstaniu niezdolności do pracy, bez aktualnych badań profilaktycznych oraz nie zatrudnienie na jego miejsce innej osoby, co ma świadczyć o sporządzeniu dokumentów w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych

Stanowisko to zdaniem Sądu jest błędne.

W ocenie Sądu materiał zabrany w niniejszej sprawie nie daje podstaw do stawiania zarzutu nieważności z powodu zawarcia jej dla pozorów.

Organ rentowy dokonał oceny sytuacji ograniczając się do czasu od 1.12.2015r. i nie odniósł się wcale do kwestii umów o dzieło zawieranych przed nawiązaniem stosunku pracy, co pozwoliłoby mu na wyjaśnienie charakteru wcześniej świadczonej pracy. Relacja istniejąca na kilka miesięcy przed zgłoszeniem do ubezpieczenia świadczy o tym, że zawarcie umowy o pracę nie tyle służyło stworzeniu tytułu do ubezpieczeń po powstaniu niezdolności do pracy, ale raczej zalegalizowaniu stanu trwającego od pewnego czasu. Można przy tym zgodzić się z odwołującym, że biorąc pod uwagę jego poważny stan zdrowia spowodowany upadkiem w dniu 29.12.2015r., hospitalizację i leczenie operacyjne głowy nie byłby on nawet w stanie podpisywać antydatowanych dokumentów w związku zatrudnieniem.

W niniejszej sprawie zgłoszenie do ubezpieczeń wprawdzie nastąpiło po powstaniu niezdolności do pracy, ale to zawinięcie obciąża pracodawcę, który zresztą tłumaczył się nieobecnością w kraju i niedopilnowaniem biura rachunkowego.

W ocenie Sądu istnieją niepodważalne dowody świadczenia pracy przez odwołującego się w rygorach odpowiadających pracowniczemu stosunkowi pracy, a jego zatrudnienie uzasadniała dobra kondycja finansowa pracodawcy. Fakt, że pracodawca popełnił błąd polegający na nieprzeprowadzaniu aktualnych badań profilaktycznych i uchybił terminowi zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń społecznych nie niweczy skutków umowy o pracę skoro była zawarta i realizowana.

Ta umowa wywiera skutek w postaci podlegania ubezpieczeniu pracowniczemu przez czas obowiązywania umowy o pracę tj. od 1.12.2015r. do 31.08.2016r., czyli do daty ustania zatrudnienia.

Sąd ograniczył się przy tym do zbadania przedmiotu sporu wytyczonego zaskarżoną decyzją organu rentowego, czyli co do czasu od 1.12.2015r.

Na takie ograniczenia dla sądu rozpoznającego odwołanie w sprawie o podleganie ubezpieczeniu społecznemu pracowników zwrócił zresztą uwagę Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku w sprawie IUK 452/14 z dnia 8.10.2015r. wskazując, że kontrolna rola sądu musi korespondować z zakresem rozstrzygnięcia dokonanego w decyzji administracyjnej, skoro w postępowaniu odwoławczym rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że zaskarżona decyzja podlega zmianie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w wyroku.